

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความนำ

เรื่องในปีมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงเจริญพระชนมายุ ครบ 80 พรรษา พสกนิกรน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ ร่วมทำความดีถวายในหลวง เพื่อเป็นราชสักการะ สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาท ภารกิจ ด้านการศึกษาออกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยเฉพาะการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านส่งเสริมการอ่านผ่านงานบริการห้องสมุดประชาชน จึงได้จัดทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านคู่ขนาน การปลูกฝังคุณธรรมความดี โดยเชื่อว่าต้องเริ่มตั้งแต่เด็ก และพบว่าการสอนเด็กทุกยุคทุกสมัยมักจะใช้นิทานเป็นสื่อ เพราะนิทานให้ความรู้ ความสนุกสนาน ในระหว่างเล่าหรืออ่านนิทาน สามารถสอดแทรกคุณธรรมได้ ด้วยหลักการเดียวกันนี้ จึงแสวงหานิทานที่จัดพิมพ์แล้ว รวมถึงนิทานท้องถิ่น และนิทานที่เกิดขึ้นใหม่ คัดเลือกเฉพาะนิทานที่ส่งเสริมคุณธรรม

การคัดเลือกนิทาน ได้คัดสรรจากนิทานที่มีคุณสมบัติในอันที่จะสร้างความประทับใจ และ กินใจ ให้เด็กเกิดความรู้สึกอยากปฏิบัติตาม ยึดถือเป็นสายพานแห่งคุณธรรม ตามคุณธรรมที่กำหนดไว้ 13 ข้อ และเพื่อให้สอดคล้องกับปีมหามงคล จึงคัดเลือกจำนวน 80 เรื่อง เพื่อจัดทำโครงการ **80 นิทานไทยสร้างสานคุณธรรม** โดยคาดหวังว่านิทานจะเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมของบรรณารักษ์ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครู

1.2 การส่งเสริมการอ่านนิทานคุณธรรม

การส่งเสริมการอ่านเป็นสิ่งสำคัญระหว่าง ผู้อ่านกับสื่อ จะต้องควบคู่กัน เมื่อคัดเลือกสื่อได้แล้ว จะต้องมีการอ่านด้วย การส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กนั้น จูเลีย สตรอง ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองทุนส่งเสริมการรู้หนังสือแห่งชาติ (National Literacy Trust) ของประเทศอังกฤษ กล่าวว่า “การอ่านเป็นสิ่งสำคัญของชีวิตที่สามารถผลักดันให้คุณประสบความสำเร็จได้ ซึ่งพ่อแม่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะทำให้เด็กสนใจการอ่านหนังสือ จากการวิจัยพบว่า พ่อแม่มีผลต่อการอ่านของเด็ก และเป็นตัวตัดสินที่สำคัญที่สุดในพัฒนาการทางภาษาและการรู้หนังสือ” ดังนั้น พ่อแม่จึงควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่าน รวมทั้งการจัดทุกแห่งให้เป็นแหล่งเรียนรู้ จัดกิจกรรมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง (<http://gotoknow.org>) สิ่งสำคัญอีกประการ คือการให้ความรู้กับพ่อแม่ผู้ปกครองให้เข้าใจถึงความสำคัญของหนังสือ ฝึกทักษะให้กับพ่อแม่ในการร่วมอ่านหนังสือกับลูก ๆ หรืออ่านให้ลูกฟัง หรือการจัดบรรยากาศของห้องสมุดให้มีความน่าสนใจดึงดูดเด็ก ๆ แม้กระทั่งการอบรมบรรณารักษ์ให้เข้าถึงเด็ก ๆ ได้ง่ายมากขึ้น(<http://learners.in.th>)

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการส่งเสริมการอ่านเป็นที่ยอมรับของบุคคลที่เกี่ยวข้องทั่วไป จนมีการรณรงค์ให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน การส่งเสริมการอ่านในทุกภาคส่วนของสังคมอย่างต่อเนื่องเสมอ สิ่งที่พบ คือการที่ประชาชนชาวไทยไม่ได้อ่านหนังสือน้อยเกินไปอีกแล้ว จากสถิติการอ่านหนังสือ (รวมการอ่านจากอินเทอร์เน็ต) ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2548 พบว่าประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำนวนประมาณ 59.2 ล้านคน มีผู้อ่านหนังสือประมาณ 40.9 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 69.1 ส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 72.9 รองลงมาอ่านหนังสือนวนิยาย การ์ตูน หนังสือ อ่านเล่น ร้อยละ 45.4

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าคนไทยอ่านมากขึ้นจากเดิม เพียงแต่ยังขาดการอ่านหนังสือวิชาการ ความรู้ มากไปบ้าง การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านจึงควรเน้นไปที่เนื้อหาสาระของสื่อมากกว่า การมุ่งที่จะเพิ่มจำนวนบรรทัดในการอ่านของคนไทย ในขณะเดียวกันทุกภาคส่วนต่างเร่งผลิตสื่อที่มีคุณภาพ สร้างสรรค์สังคม และสอนคนให้เป็นคนดี

การสอนคนให้เป็นคนดีนั้นไม่สามารถสอนได้ในระยะเวลาอันสั้น แต่จะต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็ก และในประชาชนทุกเพศทุกวัย ยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบัน สังคมไทยตระหนักว่าสังคมขาดคุณธรรม เด็กไม่สามารถแยกแยะความดีความชั่วได้ชัดเจน เสมือนไม่สามารถแยกสีดำ และสีขาว เพราะสังคมเป็นสีเทา การรับรู้สิ่งที่ดีงามได้จากการร่วมกิจกรรม การอบรมสั่งสอนในครอบครัว การเรียนรู้จากหลักศาสนา และส่วนหนึ่งได้จากการอ่าน ซึ่งจากการอ่านมีน้อยมาก จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2548 ประชาชนอ่านหนังสือประเภทธรรมมะ ร้อยละ 5.7 เมื่อเทียบกับ การอ่านหนังสืออ่านเล่น การ์ตูน นวนิยาย ร้อยละ 45.4

ดังนั้น การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนจึงมุ่งเน้นไปที่หนังสือนิทาน เพราะหนังสือนิทานมีความสนุกสนาน ชวนให้ติดตาม เนื้อเรื่องง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน เป็นการสอดแทรกความบันเทิงอย่างมีสาระ

บทที่ 2

80 นิทานไทย สร้างสานคุณธรรม

2.1 นิทานไทย

2.1.1 ความหมาย ความสำคัญและองค์ประกอบของนิทาน

นิทาน เป็นเรื่องที่เล่าสู่กันฟังมานานและมีอยู่ในทุกสังคม ไม่ว่าจะชาติใด สังคมระดับไหนก็ต้องการผ่อนคลายจากความเบื่อหน่ายในชีวิตประจำวัน ออกไปสู่โลกแห่งจินตนาการ เพื่อความเพลิดเพลินสนุกสนาน แม้ปัจจุบันจะมีสื่อความบันเทิงทันสมัย แต่การเล่านิทานก็ยังยืนหยัดอยู่ได้จนทุกวันนี้

นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่สืบทอดกันมา หรือมีผู้แต่งขึ้นเพื่อต้องการสอนคนในการดำรงชีวิต ให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน นิทานส่วนใหญ่จะถ่ายทอดด้วยวิธี มุขปาฐะ ที่ทั้งผู้เล่าและผู้ฟังต่างมุ่งสนองความสุขทางจิตใจของตน

ความสำคัญของนิทาน

1. ทำให้ผู้ใหญ่เข้าใจเด็กยิ่งขึ้น เสริมสร้างความผูกพัน
2. ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านอารมณ์
3. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และประเพณีที่ดีงาม
4. ช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็ก

องค์ประกอบของนิทาน

1. **แนวคิด** แนวคิดของเรื่องนิทาน มักพบว่ามีความง่ายไม่ลึกซึ้งนัก เช่น แนวคิดเรื่องทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว แม่เลี้ยงข่มเหงลูกเลี้ยง เป็นต้น
2. **โครงเรื่อง** นิทานมักมีโครงเรื่องสั้น กระชับรัด เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน เป็นลักษณะเรื่องเล่าธรรมดาโดยดำเนินเรื่องไปตามลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง
3. **ตัวละคร** ไม่ควรมีหลายตัว เพราะเรื่องสั้นๆ จะน่าอ่านกว่าเรื่องยาวๆ ตัวละครที่นำมาแต่งมีได้หลากหลายเช่นมนุษย์ สัตว์เทพเจ้า นางฟ้า อมนุษย์
4. **ฉาก** เป็นภาพจินตนาการที่ผู้เขียนสร้างสรรค์ขึ้น และต้องสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
5. **บทสนทนา** ตัวละครในเรื่องควรใช้ภาษาที่กระชับรัด เข้าใจง่าย มีความสนุกสนานชวนให้ติดตาม
6. **คติ** นิทานที่ดีต้องมีข้อคิดเกี่ยวกับชีวิต เพื่อเป็นการปลูกฝังจริยธรรมและ

คุณธรรมแก่ผู้อ่าน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็ก ในตอนท้ายเรื่องมักสรุปคติข้อคิดต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจผู้อ่านด้วย

2.1.2 นิทานไทย

นิทานไทยเท่าที่มีในอดีต จะเห็นถึงความหลากหลายในการเล่า บุคคลที่สำคัญในการเล่านิทานคือ ผู้เล่านิทาน ต้องเป็นผู้มีความสามารถในการเล่าเรื่อง สามารถสะกดผู้ฟังให้ตั้งใจฟัง มีความสามารถในการใช้เสียง ขยายเรื่องให้น่าสนใจมีสีสัน ต่อมามีการพิมพ์เกิดขึ้น มีการสร้างนิทานเรื่องใหม่ ๆ บุคคลที่มีบทบาทสำคัญก็คือคนเขียนนิทาน ผู้เขียนนิทานจะต้องมีศิลปะในการเขียน มีจินตนาการ เขียนเรื่องให้สนุกสนานและต้องให้คุณค่ากับผู้อ่าน หลักเบื้องต้นในการเขียนนิทานควรศึกษาเรื่ององค์ประกอบของนิทาน

2.1.3 นิทานคุณธรรม

คุณธรรม หมายถึง หลักธรรมหรือระบบคุณค่าที่มนุษย์ ชุมชน สังคมตระหนักรู้ให้ ความสำคัญและยึดถือเป็นมโนธรรมสำนึก เป็นจิตวิญญาณที่สะท้อนถึงความจริง ความดีงาม ความถูกต้องและความสุข ทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีน้ำใจต่อกัน(กระทรวงศึกษาธิการ. 2550:23)

การปลูกฝังคุณธรรม มีหลากหลายวิธี วิธีหนึ่งคือการร้อยรัดด้วยการส่งเสริมการอ่านนิทาน ดังบทความของ ศ.พญ.นงพงา ลิ้มสุวรรณ ที่ว่า “เพราะเด็กๆ ไม่ชอบการสั่งสอนด้วยวาจา ดังนั้นหนังสือน่าจะเป็นตัวช่วยในการสอนลูกได้ ...เพราะในหนังสือมีเรื่องราวและมีชีวิต...นิทานอีสปเป็นหนังสือที่มีคติสอนใจ ...นอกจากลูกจะมีคุณธรรม ความอ่อนโยนแล้ว ยังได้เข้าถึงจิตใจผู้อื่นอีกด้วย (นิตยสาร kid & family ปีที่10 ฉบับที่109 เมษายน 2548)

..สิ่งสำคัญก็คือ จะสื่ออย่างไรให้เด็กเขาได้รับรู้ถึงอรรถรสของภาษา แล้วเรื่องคุณงามความดีก็อยู่ในนิทาน ในหนังสือหมด จะให้เด็กได้รับรู้เรื่องอะไรก็ได้ในนั้น...

ศ.นพ.เกษม วัฒนชัย มติชนรายวัน ฉบับที่ 9436, วันที่ 9 มกราคม 2547

จากลักษณะเด่นของหนังสือนิทาน คือจะมีข้อคิด คติสอนใจ ซึ่งในอดีตครอบครัวชาวไทยก็ให้คุณสมบัติข้อนี้ของนิทานเป็นตัวอบรม บ่มนิสัยให้แก่บุตรหลาน นิทานจึงมีความสำคัญ และผูกพันกับเด็กมาตราบเท่าทุกวันนี้

การส่งเสริมการอ่านนิทาน ส่วนใหญ่ควรใช้เทคนิคการเล่า หรืออ่านด้วยกันโดยจะต้องมีหนังสือควบคู่กับการเล่า การอ่านหนังสือนิทาน หรือหนังสือภาพสำหรับเด็ก ทำให้เด็กช่วยซึมซับได้ชัดเจนขึ้น ดังคำกล่าวของ ทาดาชิ มัตซึอิ ปรมาจารย์ด้านหนังสือภาพสำหรับเด็ก ประเทศญี่ปุ่น (สร้างนิสัยรักการอ่านให้ลูกน้อย แปลโดย พรอนงค์ นิยมคำ) กล่าวว่า "การอ่านหนังสือภาพให้ลูกฟัง นั้น ใช้เวลาเพียง 5-10 นาทีต่อเล่ม แต่ผลที่มีต่อลูกและความสุขในครอบครัวนั้นมหาศาลนัก การที่พ่อแม่อ่านหนังสือให้ลูกฟัง ทำให้เด็กเรียนรู้ภาษาและสำนวนที่ดีจากหนังสือภาพ ด้วยเสียงอ่านอันเปี่ยมไปด้วยความรักของพ่อแม่ และในขณะเดียวกันทำให้เด็กได้สัมผัสกับสัมพันธ์อันอบอุ่นระหว่างพ่อแม่ลูกด้วย... ขณะที่นั่งอยู่บนตักอันอบอุ่นของแม่ มีพลังการเรียนรู้สูงกว่าหลายเท่าตัว" ดังนั้นจึงเป็นโอกาสอันดีที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ได้ใช้นิทานเป็นสื่อในการสอน อบรม บ่มนิสัย ปลูกฝังควมมีคุณธรรมให้กับเด็กได้อย่างดี

เช่นเดียวกับที่ นิดดา หงส์วิวัฒน์ เรียบเรียงหนังสือเรื่อง "อ่านหนังสือให้ลูกฟัง", The-Read-Aloud Handbook, Jim Trelease, 2537 กล่าวว่า "...เด็กที่ไม่เคยมีใครเล่านิทาน อ่านหนังสือให้ฟัง ก็จะหมดความกระหายใคร่รู้ หมดความอยากฝัน...การอ่านหนังสือให้ลูกฟังวันละนิดนั้น... ภาษาที่ลูกได้ฟัง ได้ซึมซับรับรู้ เป็นสะพานที่พ่อแม่ได้สร้างเชื่อมลูก โยงใยเข้าสู่การผจญภัย ความตื่นเต้น สนุกสนาน สร้างจินตนาการอันเป็นรากฐานที่สำคัญของชีวิต เท่าๆกับการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของพ่อแม่ลูกเข้าด้วยกัน"

สรุปได้ว่าการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชน จะมีวงจรร่วมกับการส่งเสริมการอ่าน และต้องปลูกฝังให้แก่เด็กตั้งแต่แรกเกิด เป็นประจำสม่ำเสมอ โดยพ่อแม่ ผู้ปกครองด้วย

ปัจจุบันหนังสือนิทานมีผู้ผลิตจำหน่ายจำนวนมาก หนังสือนิทานที่ดีก็มีมาก นิทานที่ให้ความสนุกสนานเพียงอย่างเดียวก็ไม่น้อย เพื่อความสะดวกในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหนังสือนิทานเพื่อสร้างสถานคุณธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้คัดเลือกนิทานสำหรับเด็กและเยาวชนโดยผู้รู้(ครู)ด้านนิทาน จำนวน 80 เรื่อง ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับคุณธรรม ทั้ง 13 ข้อ คือ 1.มีวินัย 2.มีน้ำใจ 3.ความซื่อสัตย์ 4.ความขยัน 5.ความประหยัด 6.ความสุภาพ 7.ความสะอาด 8.ความสามัคคี 9.ความกตัญญู 10.ความกล้าหาญ 11.ความพอประมาณ 12.ความมีเหตุผล และ 13.ภูมิคุ้มกันความเสี่ยง แต่สำหรับนิทานที่ไม่ได้รับการคัดเลือกในจำนวน 80 เรื่องนี้ ยังมีหนังสือนิทานอีกจำนวนมากที่ให้คติ และเน้นเนื้อหาด้านคุณธรรม ซึ่งบรรณารักษ์ พ่อแม่ ผู้ปกครองสามารถเลือกได้จากร้านจำหน่ายหนังสือทั่วไป

2.2 วัตถุประสงค์

- 2.2.1 เพื่อปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เด็ก เยาวชน และครอบครัว ผ่านกิจกรรมจากหนังสือนิทาน
- 2.2.2 เพื่อส่งเสริมการอ่านหนังสือนิทานคุณธรรม จำนวน 80 เรื่อง
- 2.2.3 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรม และนำไปประยุกต์ใช้กับห้องสมุดแห่งอื่น

2.3 กลุ่มเป้าหมาย

- 2.3.1 เด็ก และเยาวชน
- 2.3.2 พ่อแม่ ผู้ปกครอง
- 2.3.3 ครู บรรณารักษ์
- 2.3.4 นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน

2.4 เป้าหมาย

- 2.4.1 ห้องสมุดประชาชนที่ได้รับการคัดเลือก จำนวน 87 แห่ง
- 2.4.2 ห้องสมุดประชาชนแห่งอื่นที่มีความพร้อม

2.5 การดำเนินงาน

การสร้างคนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม ต้องทำในทุกกลุ่มเป้าหมาย หน่วยงานทางราชการ โรงเรียน ครอบครัวจะต้องช่วยกันทุกฝ่าย ห้องสมุดประชาชน เป็นหน่วยงานหนึ่งที่สามารถจัดการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับประชาชน กลุ่มเป้าหมายที่สำคัญของห้องสมุดประชาชนจึงมองไปที่เด็ก และเยาวชน กิจกรรมจึงเกิดใน 2 ลักษณะ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนที่กลุ่มเป้าหมายคือ เด็ก เยาวชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และในสถานศึกษากลุ่มเป้าหมาย คือนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเป็นผู้รับผิดชอบ และสามารถดำเนินการได้

2.5.1 การดำเนินงานในห้องสมุดประชาชน

1) จัดมุม “80 นิทานไทย สร้างสถานคุณธรรม”

ในห้องสมุดประชาชนที่คัดเลือกเป็นห้องสมุดนำร่อง จำนวน 87 แห่ง จะได้รับหนังสือนิทาน การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เริ่มแรกควรเป็นการจัดนิทรรศการหนังสือ โดยหามุมหนังสือนิทานควรเป็นมุมที่เด่นและเป็นจุดผ่านของสายตาทุกคนที่เดินเข้ามาห้องสมุด ดึงดูดให้เปิดหนังสืออ่าน หรืออ่านได้โดยไม่ต้องเปิด เช่น การนำเสนอเรื่องย่อเป็นรายวัน จัดนิทรรศการให้มีชีวิต การจัดนิทรรศการทิ้งไว้โดยไม่ปรับปรุง พัฒนา หรือเปลี่ยนรูปแบบจะไม่ใช่จุดสนใจ เป็นมุมตายของห้องสมุด จัดนานเกิน 2 สัปดาห์ ประชาชนจะไม่ดูอีก ดังนั้นต้องพยายามปรับปรุงรูปแบบนำเสนอ แต่คงเนื้อหาเดิมไว้ การปรับเปลี่ยนสามารถทำได้โดยใช้วัสดุอื่นประกอบ เช่น ตุ๊กตา ผ้า หุ่นตามตัวละครในนิทาน เป็นต้น

2) จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในห้องสมุดประชาชน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หมายถึงกิจกรรมต่างๆที่ห้องสมุดจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้เกิดการอ่านอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งเป็นนิสัยรักการอ่าน เช่น การเล่านิทาน การขีดหุ่น การแสดงละคร การแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ เป็นต้น ห้องสมุดประชาชนให้บริการการอ่าน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นประจำอยู่แล้ว เพียงแต่ให้เปลี่ยนเนื้อหาเป็นเนื้อหาของนิทานไทย จำนวน 80 เรื่อง

ทำไมต้องมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

1. เพื่อร่าใจบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นเป้าหมายให้เกิดความอยากรู้ อยากอ่านหนังสือโดยเฉพาะหนังสือที่มีคุณภาพ
2. เพื่อแนะนำชักชวนให้เกิดความพยายามที่จะอ่านให้แตกฉาน สามารถนำความรู้จากหนังสือไปใช้ประโยชน์เกิดความเข้าใจในเรื่องต่างๆดีขึ้น
3. เพื่อกระตุ้น แนะนำให้ออยากรู้ อยากอ่านหนังสือหลายอย่าง เปิดความคิดให้กว้าง มีการอ่านต่อเนื่องจนเป็นนิสัย พัฒนาการอ่านจนถึงขั้นที่สามารถวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้
4. เพื่อสร้างบรรยากาศที่จูงใจให้อ่าน

ลักษณะของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดี (กรมวิชาการ : อ้างถึงใน ฉวีวรรณ
คูหาภินันท์, 2542 : 93)

1. ได้รับความสนใจ เช่น การจัดนิทรรศการที่ดึงดูดความสนใจ การตอบปัญหา มีรางวัล
ต่างๆ การใช้สื่อเทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามาช่วย
2. จูงใจให้อยากอ่านและกระตุ้นให้อยากอ่าน เช่น ชาวที่กำลังเป็นที่สนใจ หรือหัวข้อ
เรื่องที่เป็นที่สนใจ
3. ไม่ใช่เวลานาน ความยากง่ายของกิจกรรมเหมาะสมกับเพศ ระยะเวลา การศึกษา
4. เป็นกิจกรรมที่มุ่งไปสู่หนังสือ วัสดุการอ่าน โดยการนำหนังสือหรือวัสดุการอ่านมา
แสดงทุกครั้ง
5. ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน แฝงการเรียนรู้ตามอัธยาศัยจากการร่วมกิจกรรม
ด้วย

3) การให้ความรู้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการใช้นิทานเป็นสื่อ

แนวทางการใช้หนังสือนิทานกับเด็ก สำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง การใช้
หนังสือนิทานกับเด็ก ทำได้ดังนี้

1. ชี้ชวนให้เด็กดูภาพในหนังสือและพูดคุยด้วย
2. อ่านหนังสือให้เด็กฟัง และเล่นกับเด็กเหมือนในภาพ
3. ร้องเพลงหรืออ่านกลอนเพลงสำหรับเด็ก
4. ตั้งคำถามจากภาพในหนังสือ
5. การใช้หุ่นประกอบการอ่านหนังสือ

การให้ความรู้พ่อแม่ ผู้ปกครอง

การขับเคลื่อนคุณธรรม จะต้องพัฒนาคนที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม พ่อ แม่
ผู้ปกครอง อยู่ในข่ายที่ต้องให้ความรู้ด้วย สามารถทำได้ดังนี้

1. จัดอบรม และเชิญวิทยากรให้ความรู้
2. จัดกลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน โดยให้ผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์ เป็นแกนนำ
3. เชิญร่วมกิจกรรมการเล่านิทาน การส่งเสริมการอ่านในห้องสมุดทุกครั้ง

4) การพัฒนาและเผยแพร่รูปแบบกิจกรรม

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจากนิทานไทย เพื่อสร้างสานคุณธรรม สามารถจัดได้หลากหลายวิธี บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมในห้องสมุดประชาชน สามารถพัฒนากิจกรรมขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ หรือเป็นตัวอย่างแก่ห้องสมุดประชาชนแห่งอื่นได้

2.5.2 การดำเนินกิจกรรมโดยบูรณาการกับการศึกษาพื้นฐาน

นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน เป็นกลุ่มเป้าหมายหนึ่งที่จะต้องปลูกฝังจิตสำนึกควบคู่ไปด้วย นอกจากจะเป็นกลุ่มเป้าหมายตรงแล้ว นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้ใหญ่ อาจเป็นพ่อแม่ในอนาคตอีกด้วย เนื่องจากนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนบางคน ไม่ค่อยมาใช้บริการหรือเข้าร่วมกิจกรรมของห้องสมุดประชาชน ประกอบกับกิจกรรมบางประเภทต้องแบ่งตามช่วงวัยของกลุ่มเป้าหมาย จึงไม่เหมาะกับกลุ่มเป้าหมายนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ควรมีการจัดกิจกรรมให้เฉพาะกลุ่ม ซึ่งครูการศึกษานอกโรงเรียนมีบทบาทอย่างมากที่จะจัดกิจกรรม โดยหัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้มอบหมายภารกิจให้ครูการศึกษานอกโรงเรียน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1) การจัดทำโครงการ

การจัดทำโครงการโดยบูรณาการเข้ากับสาระวิชาภาษาไทยเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถทำได้โดยความร่วมมือกับครูการศึกษานอกโรงเรียน มอบหมายให้นักศึกษาทำโครงการส่งเสริมการอ่านนิทานเพื่อปลูกฝังคุณธรรม โดยมีบรรณารักษ์ เป็นผู้อำนวยการความสะดวก ใช้ห้องสมุดประชาชนเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า

2) การจัดค่ายคุณธรรม

การจัดค่าย เป็นกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง ทำให้นักศึกษารู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม มีความรับผิดชอบร่วมกัน ช่วยกันแก้ปัญหา ฝึกให้รู้จักการเป็นผู้นำ และผู้ตาม กล้าแสดงออก มีความสามัคคี แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะการจัดค่ายคุณธรรมที่มุ่งเน้นกิจกรรมด้านคุณธรรมเป็นหลัก

บทที่ 3

สื่อ

3.1 เรื่องย่อนิทานคุณธรรม จำนวน 80 เรื่อง

การดำเนินการคัดเลือกหนังสือนิทาน ได้เชิญผู้รู้ (กูรู) ด้านนิทานไทย ประกอบด้วย นักเขียน นักวิชาการ ครู อาจารย์ ผู้จัดพิมพ์ และสำนักพิมพ์ ประชุมร่วมกันและคัดเลือกหนังสือนิทานไทย ที่มีการจัดพิมพ์แล้ว ได้หนังสือนิทานคุณธรรม 13 ด้าน จำนวน 80 เรื่อง เพื่อปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชน ยกเว้นนิทานอีสปที่เป็นของต่างประเทศ แต่นำมาเป็นแบบเรียนในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องสั้น ๆ ง่าย ๆ แล้วทำให้เด็กอยากเรียนหนังสือ ปัจจุบันยังคงเป็นที่นิยมอยู่

